

Kršitve javnega reda in miru v Sloveniji v obdobju 1997-2006

Pavle Čelik*

Policisti in policistke so v obdobju 1997–2006 obravnavali 388.241 prekrškov zoper javni red in mir, kar je največ v zadnjih štirih desetletjih. Ta dejanja so pomenila dobrih 65 % kršitev predpisov, ki sodijo v okvir javnega reda. Na obseg prekrškov so vplivale tudi spremembe predpisov na tem področju. Poleg tega pa se je zgodilo več pomembnih sprememb tudi v policiji: od začetka januarja 2005 je postala prekrškovni organ, zato je sama odločala o dobri tretjini teh dejanj, za drugi dve tretjini pa je napisala obtožilne predloge na okrajna sodišča. Dobila je novo pooblastilo, povezano z nasiljem v družini oz. med družinskimi člani, in sicer izrek prepovedi približevanja določenemu kraju ali osebi.

Največ kršitev javnega reda in miru je mogoče uvrstiti v skupino prepiranje, vpitje in motenje nočnega miru (68,14 %), sledijo jim prekrški nespodobnega vedenja do policistov in policistk (11,70 %), nato pretepanje in žaljivo vedenje (7,26 %), čemur sledijo dejanja, označena kot vznemirjanje okolice v pijanosti (6,57 %). Glede na širše okolje kršitev so bile na prvem mestu ceste, ulice in trgi (40,00 %), nato stanovanjski prostori (28, 14 %) in gostinski objekti (17,11 %). Na območju Policijske uprave Ljubljana je bilo zapisanih največ teh dejanj (34,61 %), najmanj pa v okolišju take uprave Postojna (1,57 %).

Nova moč, odgovorna tudi za vzdrževanje javnega reda in miru v občini, je postalo redarstvo. Kot uradne osebe so dobili redarji tudi ustrezno pravno zaščito, redarstvo pa je postalo prekrškovni organ. Policija torej ne bo več edina obravnavala tovrstnih dejanj, pač pa se jim bodo pridružili še občinski redarji.

Ključne besede:

UDK: 351.75

Uvod

Revija za kriminalistiko in kriminologijo je doslej objavila tri pregleda o kršitvah javnega reda in miru v Sloveniji. Zajeli so desetletja 1967–1976, 1977–1986 in 1987–1996.¹ Od zadnjega prikaza je preteklo spet polno desetletje in ni odveč, če se na kratko ozremo tudi nanj.

Že iz pregledov za posamezna desetletja je razvidno, da se je njihov obseg v reviji zmanjševal, kar je posledica tudi dejstva, da se obseg statističnih podatkov te vrste zmanjšuje, med različnimi obdobji so vse manj primerljivi in zaradi tega se možen oris vse bolj krči, saj mora biti osredotočen le na

tiste kazalce, ki so skupni za vsa desetletja ali vsaj za isto desetletje. Podatki te vrste so bili prej obširneje prikazani v vsakoletnih publikacijah Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije z naslovom »Statistični podatki o prekrških zoper javni red in mir v letu ...«, od leta 2005 dalje pa take publikacije niso več izdajali. Področje javnega reda in miru so vključili v širše zastavljeno poročilo policije, ki je po vsebini nekoliko težje primerljivo z dotedanjimi letnimi pregledi in je le v elektronski obliki.

Spremembe dveh predpisov

Najprej je treba na kratko opisati nekatere spremembe dveh predpisov, ki so vplivale tudi na število prekrškov zoper javni red in mir, in sicer tako, da se je obseg slednjih zmanjševal.

Zakon o zaščiti živali, sprejet konec leta 1999, je določil, da od 8. decembra 1999 dalje nista bila več kršitvi zakona o prekrških zoper javni red in mir tako neprimerno zavarovanje nevarnih živali kot mučenje, preobremenjevanje ali surovo

* Pavle Čelik, mag. sociologije, poveljnik Slovenske milice v pokoju.

¹ Pavle Čelik: Kršitve javnega reda in miru v letih 1967–1976 v Sloveniji, Revija za kriminalistiko in kriminologijo, št. 3. 1978, str. 198–211.

Pavle Čelik: Kršitve javnega reda in miru v Sloveniji v letih 1977–1986, Revija za kriminalistiko in kriminologijo, št. 1, 1988, str. 25–32.

Pavle Čelik: Kršitve javnega reda in miru v Sloveniji v letih 1987–1996, Revija za kriminalistiko in kriminologijo, št. 4, 1997, str. 420–425.

ravnanje z živalmi. Ta dva prekrška sta odtlej spadala v zakon o zaščiti živali.²

Tako imenovani protialkoholni zakon³ je med »svoje« kršitve prenesel dotedanji prekršek iz zakona o prekrških zoper javni red in mir, ki ga je storil, kdor je v javnem lokalu dal alkoholno pijačo osebi, mlajši od 15 let, pijani osebi ali skupini, v kateri je bila pijana oseba. V tem novem predpisu je bila tovrstna omejitev še jasneje opisana, spodnja meja starosti osebe, ki ni smela uživati alkoholnih pijač, pa je bila povišana na 18 let.

Spremembe v zakonu o prekrških zoper javni red in mir

Pri tem pregledu ni mogoče mimo sprememb, ki so se v tem desetletju zgodile na področju prava o prekrških zoper javni red in mir.

Leta 2003 je zakon določil, da vdajanje prostituciji od 1. avgusta 2003 dalje ni več prekršek, pač pa le še sodelovanje, dovoljevanje ali podpiranje te najstarejše obrti. Prav tako ni bil več prekršek organiziranje, pripravljanje ali podpiranje dejanj spolne nemorale, dovoljevanje takih dejanj v zasebnih prostorih in sodelovanje pri takih dejanjih.⁴ Zaradi teh sprememb je bilo nato objavljeno uradno prečiščeno besedilo tega zakona.⁵

Skoraj natanko tri leta po omenjenih spremembah je izšel povsem novi zakon z nekoliko drugačnim naslovom,⁶ ki je z 21. julijem 2006 skrčil dotedanje število takih kaznivih ravnanj ter hkrati določil nekaj novih ali pa nekatere dotedanje prekrške dopolnil oziroma nekoliko drugače vsebinsko opredelil.

Dejanja, ki jih zakon ni več opredelil kot prekrške te vrste, so klatenje in potepanje (dotlej 10/4 člen zakona o prekrških zoper javni red in mir), nevarno streljanje (11/5 člen), uničevanje koristnih živali (11/8 člen) in hazardiranje (11/9 člen).

Novi prekrški so postali: prenočevanje na javnem kraju (10. člen novega zakona), uporaba nevarnih predmetov (11.

člen), vandalizem (16. člen), kampiranje na javnem kraju (18. člen), ščuvanje živali (19. člen) in lažna naznanitev prekrška (23. člen).

Tudi v tem zakonu je bila določba, ki se je vsaj posredno nanašala na nedovoljeno točenje alkohola mladoletnim osebam. Osebam, mlajšim od 16 let, je bil namreč med 24.00 in 5.00 prepovedan vstop in zadrževanje v gostinskih obratih in na prireditvah, kjer se toči alkoholne pijače, brez spremstva staršev, rejnikov ali skrbnikov.

Motili bi se, če bi pričakovali, da v novem zakonu ni bilo tako imenovanih prekrškov s političnim obeležjem, ki smo jim v naših pregledih rekli motenje domovinske zavesti. Tako obeležje je lahko dobilo več prekrškov: nasilno in drzno vedenje; nedostojno vedenje; poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe; pisanje po stavbah in uničevanje državnih simbolov, če so bila ta dejanja storjena z namenom vzbujanja politične, narodnostne, rasne, spolne, etnične ali verske nestrpnosti. To je bila novost, ki je pojem motenja domovinske zavesti ne le ohranila, pač pa morda še razširila.

Ker je novi zakon veljal le slabega pol leta v desetletju, ki je predmet mojega orisa, ni mogel bistveneje vplivati na obseg kršitev javnega reda in miru, ki so jih obravnavali policisti.

Nova vloga policije

Novela zakona o policiji iz leta 2003 je pomenila novo pooblastilo za naše može postave, in sicer postopek v zvezi s prepovedjo približevanja določenemu kraju oziroma osebi.⁷ Ker je šlo za novo pravico in dolžnost policistov, po naravi precej občutljivo, je minister za notranje zadeve v soglasju z ministrom za pravosodje in ministrom za delo, družino in socialne zadeve izdal pravilnik za izvrševanje tega ukrepa, ki je začel veljati 26. septembra 2004,⁸ in od tedaj se je policija po njem ravnala.

Od začetka leta 2005 je policija postala prekrškovni organ.⁹ Za ta prehod v novo vlogo so bile v policijskih eno-

² Ur. list RS, št. 98/99, z dne 3. decembra 1999. Zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o zaščiti živali, Ur. list RS, št. 126/03, z dne 18. decembra 2003, 51. člen.

³ Zakon o omejevanju porabe alkohola, Ur. list RS, št. 15/03, z dne 14. februarja 2003, 18. člen.

⁴ Zakon o spremembah zakona o prekrških zoper javni red in mir, Ur. list RS, št. 69/03, z dne 16. julija 2003.

⁵ Zakon o prekrških zoper javni red in mir, Ur. list RS, št. 110/03, z dne 12. novembra 2003 (ur. preč. besedilo).

⁶ Zakon o varstvu javnega reda in miru, Ur. list RS, št. 70/06, z dne 6. julija 2006.

⁷ Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o policiji, Ur. list RS, št. 79/03, z dne 12. avgusta 2003, 20. člen.

⁸ Pravilnik o prepovedi približevanja določenemu kraju oziroma osebi, Ur. list RS, št. 95/04, z dne 27. avgusta 2004.

⁹ Zakon o prekrških, Ur. list RS, št. 7/03, z dne 23. januarja 2003.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških, Ur. list RS, št. 86/04, z dne 5. avgusta 2004.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških, Ur. list RS, št. 44/05, z dne 5. maja 2005.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških, Ur. list RS, št. 40/06, z dne 14. aprila 2006; popravek v Ur. listu RS, št. 51/06, z dne 18. maja 2006.

tah izvedene potrebne priprave. Tako je bila pripravljena, da je začela sama izvajati hitri postopek, torej je izdajala odločbe o prekršku, kar je bila glavna novost. Sicer je vlagala obdolžilne predloge pri okrajnih sodiščih, ki so izvajala redni sodni postopek, kar je nadomestilo dotedanje predloge za uvedbo postopka o prekršku, ki so jih policijske enote pošiljale sodnikom za prekrške v obravnavo. Nespremenjena je ostala tudi njena pravica do izrekanja glob, nekdanjih denarnih kazni na kraju prekrška. Policijske enote so začele voditi tudi predpisane evidence, določene za vse prekrškovne organe. Policija je s tem zakonom o prekrških dobila novo vlogo tudi na področju prekrškov zoper javni red in mir, ki pa ni take narave, da njenih evidenc o tovrstnih dejanjih ne bi mogli smiselno primerjati s tistimi do leta 2005.

Najštevilnejše kršitve na področju javnega reda

Kljub vsem tem novostim na področju prava o prekrških je bilo mogoče ustvariti nekaj preglednic, ki so zajele podatke za celotno zadnje desetletje obravnave, hkrati pa so primerljive tudi s preteklimi tremi desetletji. Zapisati je treba, da vseh preglednic, ki so veljale v prejšnjih prikazih, ni bilo mogoče izdelati, saj je bilo nekaj podatkov iz vsakoletnih pregledov stanja javnega reda in miru izpuščenih. Sicer pa bodo podatki povsem primerljivi šele v naslednjih (desetih) letih, začenši z letom 2007, in to za naprej, ne za nazaj, če ne bo spet prišlo do posegov v ta zakon.

Prekrški zoper javni red so najštevilnejši med vsemi tovrstnimi dejanji, ki spadajo v okvir javnega reda, kjer so izpuščeni prometni prekrški in jih policija popisuje samostojno. To je prikazano v preglednici 1.

Preglednica 1: Kršitve javnega reda in miru ter javnega reda v Sloveniji v letih 1997–2006.

Leto	Število kršitev javnega reda in miru Število kršitev javnega reda Odstotek JRM		
1997	38.350	58.001	66,12
1998	38.238	59.563	64,20
1999	39.616	62.098	63,80
2000	38.532	68.563	56,20
2001	40.980	69.911	58,62
2002	44.498	61.310	72,58
2003	42.658	58.470	72,96
2004	40.490	56.116	72,15
2005	33.361	52.864	63,11
2006	31.518	48.676	64,75
Skupaj	388.241	595.572	65,19

Prekrški zoper javni red in mir so v zadnjem desetletju pomenili 65,19 odstotkov kršitev javnega reda. Med slednje so

uvrščene kršitve številnih predpisov, ki jih nadzoruje policija, od zakona o tujcih, prek zakona o nadzoru državne meje, do zakona o osebni izkaznici; evidence o teh kršitvah vodi policija od leta 1995 dalje.

V teh zadnjih desetih letih je policija zapisala 388.241 prekrškov zoper javni red in mir, kar je največje število v vseh štirih zadnjih desetletjih, saj je bilo v obdobju 1967–1976 zapisanih 259.054 dejanj, v letih 1977–1986 je bilo 307.329 prekrškov, v obdobju 1987–1996 pa 290.788 kršitev.

Nekaj vrst kršitev javnega reda in miru

V posamezno vrsto prekrškov so bila uvrščena ista dejanja, kot je to veljalo za prejšnje tri desetletne prikaze te vrste, in so podrobneje naštetja v prikazu kršitev javnega reda in miru v Sloveniji v letih 1967–1976. Skupina vdajanje pijančevanju je dobila novo ime, in sicer vznemirjanje okolice v pijanosti. Podrobnejši prikaz glavnih skupin prekrškov za celotno desetletje je v preglednici 2.

Preglednica 2: Nekaj vrst prekrškov zoper javni red in mir v Sloveniji v letih 1997–2006.

Vrsta prekrška	Število prekrškov v letih 1997-2006	Odstotek
1. Prepiranje, vpitje, motenje noč. miru	264.537	68,14
2. Nespodobno vedenje do policistov	45.390	11,70
3. Pretepanje in žaljivo vedenje	28.199	7,26
4. Vznemirjanje okolice v pijanosti	25.522	6,57
5. Točenje alkohola mladoletnikom	8.388	2,16
6. Klatenje, potepanje in beračenje	3.652	0,94
7. Hazardiranje	158	0,04
8. Motenje domovinske zavesti	174	0,05
9. Zanemarjanje otrok	26	0,00
10. Vdajanje prostituciji	168	0,04
11. Spolna nemorala	49	0,01
12. Ostali prekrški	11.978	3,09
Skupaj	388.241	100,00

Delež posameznih vrst kršitev javnega reda, ki so prikazane v tej preglednici, je skoraj vsa štiri desetletja ostal približno enak oziroma precej podoben. Njihov vrstni red se je le za malenkost spremenil. Tako je opaziti stalen dvig deleža, ki so ga dobivali prekrški nespodobnega vedenja do policistov oziroma uradnih oseb.

Obravnavanje prekrškov nesposobnega vedenja do policistov oz. uradnih oseb v policijskih enotah leta 2006

Kako so policijske enote obravnavale te prekrške? To vprašanje je umestno, saj so do vključno leta 2004 vsa taka dejanja naznanjali sodnikom za prekrške, od začetka leta 2005 pa je del te vloge prevzela policija.

V letu 2006 so 31.518 prekrškov policisti obravnavali tako, da so storilce 1.342 dejanj opozorili, storilec 9.124 dejanj izdali plačilne naloge in posebne plačilne naloge, jim izdali 1.500 odločb v hitrem postopku, en predlog odstopili drugemu prekrškovnemu organu in izdelali 19.551 obdolžilnih predlogov za okrajna sodišča. Policija je torej sama v svoji pristojnosti odločila o 11.966 kršitvah (37,97 odstotkov), drugih 19.551 pa so prepustili v odločanje sodiščem ter enega drugemu prekrškovnemu organu (62,03 odstotkov).

Kako so kršitelji sprejeli policijske odločitve? Kršitelji so v 1.620 primerih podali zahtevo za sodno varstvo zaradi izdanega plačilnega ali posebnega plačilnega naloga, torej zoper 17,75 odstotkov teh nalogov, v 239 primerih pa so podali zahtevo za tako varstvo zaradi odločitve v hitrem postopku, kar je 15,93 odstotkov teh odločitev.

Prav obravnavanje prekrškov v lastni pristojnosti je pomenila v letu 2005 in 2006 dodatno obremenitev policijskih enot, saj so določeni starešine v njih prevzeli precej podobno vlogo, kot so jo dotlej imeli sodniki za prekrške oziroma jo imajo sedaj sodniki okrajnih sodišč, ki so zadolženi za obravnavo prekrškov, za katere so podani obdolžilni predlogi.

Širša okolja kršitev javnega reda in miru

Kraji, kjer je najbolj pogosto prihajalo do motenj javnega reda in miru, so enako kot v prejšnjih treh pregledih tudi tokrat strnjeni v šest širših okolij. Podatki te vrste so v preglednici 3.

Preglednica 3: Širša okolja kršitev javnega reda in miru v Sloveniji v obdobju 1997–2006.

Širša okolja kršitev	Število kršitev v letih 1997–2006	Odstotek
1. Cesta, ulica, trg	155.305	40,00
2. Stanovanjski prostor	109.250	28,14
3. Gostinski objekt	66.414	17,11
4. Javno zbiranje	6.283	1,62
5. Javno prevozno sredstvo	1.956	0,50
6. Ostali kraji	49.033	12,63
Skupaj	388.241	100,00

Tudi glede razporeditve širših okolij, kjer je prihajalo do kršitev javnega reda in miru, v tem desetletju ni bistvenih sprememb v primerjavi s prejšnjimi tremi desetletji. Morda bi bilo upravičeno zapisati, da se zmanjšuje število teh dejanj na javnih prevoznih sredstvih in povečuje delež dejanj v (zasebnih) stanovanjskih prostorih. Prvo je bržkone povezano tudi s tem, da se je vse manj ljudi prevažalo z vlaki in avtobusi.

Pogled na območja policijskih uprav

V tem desetletju se organiziranost policije na pokrajinski ravni ni spreminjala, saj je bilo 11 policijskih uprav. Spreminjala se je razporeditev policijskih postaj in oddelkov, zato tak pogled nanje ni mogoč, pač pa le na policijske uprave. Kršitve javnega reda in miru na območjih policijskih uprav v obdobju 1997–2006 prikazuje preglednica 4.

Preglednica 4: Kršitve javnega reda in miru na območjih policijskih uprav v letih 1997–2006.

Policijska uprava	Število prekrškov v letih 1997–2006	Odstotek
1. Celje	48.701	12,55
2. Koper	21.007	5,42
3. Kranj	34.154	8,81
4. Krško	10.455	2,70
5. Ljubljana	134.329	34,61
6. Maribor	56.451	14,55
7. Murska Sobota	28.952	7,47
8. Nova Gorica	16.988	4,38
9. Novo mesto	17.640	4,46
10. Postojna	6.100	1,57
11. Slovenj Gradec	12.892	3,32
12. Enote Uprave uniformirane policije	572	0,16
Skupaj	388.241	100,00

Glede kršitev javnega reda in miru je seveda najbolj »obremenjena« Ljubljanska policijska uprava, najmanj pa postojnska. Nekaj teh dejanj (572 ali 0,16 odstotkov) so obravnavale tudi policijske enote v neposredni pristojnosti Uprave uniformirane policije oziroma generalne policijske uprave, največ postaja železniške policije s sedežem v Ljubljani, nekaj tudi policisti Urada za varnost in zaščito.

Nasilni prekrški med družinskimi člani leta 2005

V zadnjih letih je postajalo v javnosti vse bolj pereče nasilje v družinah oziroma med družinskimi člani. Bržkone je tudi to vplivalo na to, da so v razčlenitev prekrškov zoper javni

red in mir v letu 2005 in 2006 vključili tudi to področje, in sicer kot samostojno vrsto kršitev.

Iz zbranih podatkov je razvidno, da je bilo v letu 2005 v to vrsto všteti 3.152 kršitev. Pri 2.397 dejanjih je bil po en kršitelj, pri 468 dejanjih po dva, pri 234 dejanjih po trije in pri 53 kršitvah po štirje ali celo več storilcev.

Po policijskih upravah je bilo toliko teh kršitev: Celje: 230, Koper: 104, Kranj: 276, Krško: 76, Ljubljana: 1.130, Maribor: 533, Murska Sobota: 414, Nova Gorica: 151, Novo mesto: 114, Postojna: 24 in Slovenju Gradec: 100. Največ teh prekrškov je bilo na območju policijske postaje Murska Sobota, in sicer 255, nato na policijski postaji Ljubljana Moste (182) in na policijski postaji Maribor II. (159).

V tesni povezavi s tem prekrškom je ukrep, za katerega je policija pooblaščen od 27. avgusta 2003¹⁰ in se mu na kratko reče prepoved približevanja določenemu kraju oziroma osebi. Kraj je zajel stanovanje oškodovanca, njegovo delovno mesto, šolo, varstveni zavod ali kraj vsakodnevnega gibanja. Ukrep sme policija izreči tedaj, če je podan utemeljen sum, da je oseba storila prekršek z elementi nasilja ali je bila zalotena pri takem dejanju in obstajajo razlogi za sum, da bo ogrozila življenje, osebno varnost ali svobodo osebe, s katero je ali je bila v bližnjem razmerju, vključno z zunajzakonskim partnerjem. Šlo je za občutljiv poseg v človekove pravice, zato so trije ministri izdali pravilnik, ki je podrobneje uredil ta ukrep.¹¹

V letu 2004 so policisti izrekli ta ukrep v 13. primerih. V letu 2005 se je število teh ukrepov povečalo na 165, in sicer le v enem primeru zoper državljana Bosne in Hercegovine, v vseh drugih primerih pa zoper slovenske državljane. Na kaj se je v letu 2005 nanašala prepoved približevanja? V 144. primerih na stanovanje, v 9. primerih na cesto, trg, ulico, v 2. primerih na gostinski objekt ter v 10. primerih na druge prostore.

Novi vzdrževalci javnega reda in miru

Zakon o občinskem redarstvu¹² je med drugim določil, katera pooblastila imajo redarji, ki so postali uradne osebe in jih je sedaj mogoče primerjati z občinskimi stražniki v avstrijskih oziroma starojugoslovanskih časih.

Skladno s tem predpisom je zakon o varstvu javnega reda in miru podrobneje opredelil redarjevo pravico do zasega določenih predmetov, s katerimi je bil storjen prekršek, občinsko redarstvo pa je za te primere smelo izreči stransko sankcijo odvzema predmetov. Ta zakon je redarje pooblastil tudi za nadzor nad nekaterimi prekrški iz zakona. Gre zlasti za taka ravnanja, ki so moteča ne le za državno, pač pa tudi ali morda nekateri še bolj za lokalno samoupravno okolje: prepiranje, vpitje in nedostojno vedenje; neprimerno vedenje do občinskega redarja; spolna nemoralna na javnem kraju; vsiljivo ali žaljivo beračenje; uporaba določenih nevarnih predmetov; poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe; nedovoljeno pisanje po objektih; vandalizem; nedovoljeno kampiranje; neprimerna uporaba živali ter neupoštevanje zakonitega ukrepa občinskega redarja.

Na ta način so redarji postali odgovorni tudi za vzdrževanje javnega reda in miru v občini. Kot uradne osebe so dobili tudi ustrezno pravno zaščito, redarstvo pa je postalo prekrškovni organ. Torej, policija ne bo več edina obravnavala tovrstnih dejanj, pač pa se jim bodo pridružili še občinski redarji. Celovita podoba stanja javnega reda in miru bo odslej podana šele tedaj, če bomo upoštevali tako podatke policije kot občinskega redarstva. Slednje pa bo mogoče šele, če se bodo taki podatki iz občin posredovali na osrednje mesto, tako zbiranje podatkov na enem mestu pa pravno (še) ni urejeno.

¹⁰ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o policiji, Ur. list RS, št. 79/03, z dne 12. avgusta 2003, člena 39/a in 39/b.

¹¹ *Pravilnik o prepovedi približevanja določenemu kraju oziroma osebi*, Ur. list RS, št. 95/04, z dne 27. avgusta 2004.

¹² Zakon o občinskem redarstvu, Ur. list RS, št. 139/06, z dne 29. decembra 2006.

Violations of public peace and order in Slovenia 1997–2006

Pavle Čelik, M.A. in Sociology, Retired Commander of the Slovene Police

In the period 1997–2006, police officers handled 388,241 petty offences against public peace and order, which is the highest number in the last four decades. These acts constitute more than 65% of all violations in the category of public order offences. The number of petty offences has on the one hand been a result of modifications in the legal regulation of this area and, on the other hand, a result of some important organisational changes within the police. At the beginning of January 2005, the police became a new agency for petty offences and in this capacity decided about the one third of all cases, while they filed a complaint at the district court for the other two thirds. The police were vested with new powers in connection with domestic violence or violence between family members; they were empowered to impose a restraining order, prohibiting a perpetrator from approaching certain places or certain persons.

The majority of violations against public peace and order can be classified within the group of quarrelling, shouting and disturbing night peace (68.14 %), followed by improper conduct towards police officers (11.70%), beating and insulting behaviour (7.26%) and offensive behaviour under the influence of alcohol (6.57%). In terms of the place of commission, most incidents took place on roads, in streets and squares (40.00 %), then residential premises (28.14%) and inns (17.11%). The majority of cases of violation of public peace and order were recorded within the region of the Police Administration of Ljubljana (34.61%) and the least within the region of the Police Administration of Postojna (1.57%)

A new agency, responsible also for the maintenance of public peace and order has been recently instituted, municipal wardens. As public officials, these wardens also enjoy proper legal protection and this force has become an agency, empowered for petty offences. The police will thus no longer be the only agency to deal with these acts.

Key words: petty offences against public peace and order, statistical data, police, competencies, Slovenia

UDC: 351.75